HYMNUM HUNC AD BEATISSIMAM VIRGINEM QUO DIE INTER DEOS RELATA FUIT CAMILLO...

Roberto Titi

CAMILLO BOLOGNINO SENAT. BONON.

ROBERTVS TITIVS S. P. D.

SI, *quid agam, arentes tenuat dum Syrius amnes,*
Gymnaſiumq; ſilet, nunc ex me forte requiris
DOCTE SENEX, *patriæ ſplendor, columenq; Tuorum;*
Dicam equidem, nec Te per longa exorſa tenebo.
Virtutis magno dudum perculſus ab æſtro
Aßiduè meditor, quo famam extendere pacto
Evaleàm, Lethiq; meum ſubducere nomen;
Vt, qui poſt venient, Titium vixiſſe, nec omnes
Noctes, atq; dies turpi exegiſſe veterno
Implicitum memorent; quin vitæ totius annos
In ſtudijs conſumpſiſſe ferant; hinc, quæ ſapientes
Quondam perpetuò victuris tradere chartis
Perrexere, libens repeto, nullumq; laborem
Defugio; atq; adeò veri prouectus amore
Indagare animo ſtudeo primordia rerum
Naturæ abſtruſa in gremio, cauſaſq; latentes
Perquiro; quid materies, quid dædala forma,
Quid ſit res omni penitus viduata figura;
Quæ vis perpetua rapiat vertigine cælum;
Vnde niues, pluuiæq;, & agentes nubila venti;

 Et

Et tonitrus, & picta ſuo Thaumantias arcu.
Quæq; oculos fugiunt, celeri percurrere mente,
Dum licet, appropero ingreſſus veſtigia magno
Trita ſene, æthereas quem fudit lucis in auras
Græcia Cecropiæ propè mœnia parua Stagiru,
Æternam quærens ventura in ſecula famam.
Nec minus interea, quid ius expoſcat, & æquum
Sedulus inquiro, & recti documenta laboro
Noſcere, quæ nobis prodit veneranda vetuſtas.
Quin Cicerone duce, atq; alijs, quos priſca tulere
Secula, dicendi venor præcepta, modoſq;,
Vt iuuenes rectà poßim deducere noſtræ
Commiſſos curæ. Sed me dulcißima Syren
Pallentes iubet interdum deponere curas,
Deſeſſumq; animum caſta oblectare poeſi,
Quæ ſola exhauſtas reficit blandißima vires.
Hanc igitur partem, Vir præſtantißime, quamquam
Pertenuem, libeat mecum decurrere, dum ſe
Frangunt pauliſper nocte aduentante calores.
Tempus erit, cùm plura Tibi præbere legenda,
Et grauiora velim, nunc hæc luſuſq;, ſociq;
Inſtar erunt: his Tu poteris depellere curas,
Quæ Te pro patria cogunt vigilare, Tuumq;
Sollicitant animum, ac ſtimulis ardentibus vrgent.

HYM-

HYMNVS
AD BEATAM VIRGINEM.

FALLOR? an auricomus rutilat modò Phœbus Eoo
Purior? & ſolito longè clementior exit?
Tranquillamq; æthram, & vaſti maris æquora cerno?
Annua nempe ſacris redeunt ſolemnia templis,
Quæ nos Sextili celebrantes menſe quotannis
Panchæis feſtas cumulamus odoribus aras.
Ergò Diua veni, CHRISTI ſanctißima mater,
Et votis ſubſcribe meis, numeroſq; canoros
Inſtilla, dum Virgo Tuos celebramus honores;
Et quos non vidit Mauortia Roma triumphos.
Da vati noua plectra Tuo, da fila mouere
Tinnula, quæ fruſtrà ventura redarguat ætas.
Morte obita victor CHRISTVS ſurrexerat, & iã
Aurea ſublimis ſuperorum in templa receptus
Sedibus afflatum è ſummis diffuderat almum,
Cùm ſic vnanimem alloquitur grato ore Parentem.
Sancte Pater, cuius ſemper veneranda poteſtas,
Poſt exanclatos noctesq;, dieſq; labores,
Vt Tua nos mandata opere impleremus ad vnguem,

Sede ſedens dextra terris reuocatus ab imis,
Per Te flammiferi cepi conſortia mundi
Iura, regitq; omnes æquata potentia terras.
Illud adhuc ꝟnum me me, Pater optime, ſemper
Sollicitat; genitrix magno in ſqualore relicta,
Quæ ſine me in terris vitam mæſtiſſima degit
Implens aſſiduis vacuas ploratibus auras;
Olli debetur ſtellantis regia cæli;
Illius hoc merita expoſcunt, atq; inclyta ꝟirtus.
Annuit Omnipotens nutu, quo concutit orbem,
Atq; ait (aſtantes rupere ſilentia nunquam)
Nate Patris, cæliq; decus, mea maxima cura,
Ne dubita; actutum dabitur, dilecte, quod optas.
Mox ad ſydereum conuertens ora miniſtrum,
Has è diuino deprompſit pectore voces.
Vade, age, nate, ꝟoca fratres, & labere pennis,
Quà Solyme, quàq; Herodis palmeta niteſcunt,
Et quà Niliacæ caput inter ſydera condunt
Pyramides, vbi nota tibi iam Virgo moratur;
Virgo, patrocinium quæ gentibus ꝟna futura eſt;
Atq; aperi prudens animi penetralia noſtri;
Quæ tibi nota prius, quæ non latuere fidelem.
Leniter exuto dic corpore læta ſupremos
Aſcendat viſura choros, fulgentiaq; aſtra,
Aureola nube, & manibus ſublata cohortis
Sydereæ: volat ille leuis ꝟelocior Euro,
Candidus & roſeo redimitus tempora ſerto

Nubi-

Nubiferas alis findit pernicibus auras;
Quem fratrum alipotens legio non vna ſequuntur.
Vt, cum florentis ſæuus quatit oppida Xerſes
Helladis, excidium & doctis minitatur Athenis;
Mille illum breuibus circundant agmina peltis
Instructa, & pictis pharetris, leuibuſq; ſagittis;
Ac iam palmiferæ pronus deſpectat Idumes
Oppidaq;, & placidè Iordanem culta ſecantem.
At vbi virgineos thalamos intrauit, & omnis
Riſit odore domus, gemmantes colligit alas,
Et prior hæc. Salue ò genitrix ſanctiſsima CHRISTI,
In quam congeſsit, qui nictu temperat orbem,
Quod ſperare licet nulli. Te regia cœli
Expectat, miro mox acceptura triumpho.
Libera corporeis ſupera ad conuexa volabis
Nexibus: hæc iuſsit ferri mandata per auras
Omnipotens: duce me cœli ſpatia alta ſecabis.
Cui Virgo. hæc magno ſi ſtat ſententia Patri,
Nil moror: accipite hanc animam, & me reddite luci.
Dixerat. extemplò (dictu mirabile) languent
Lumina, diuinoq; inſedit corpore pallor;
Non anima eſt luctata diù, compage ſoluta
Emicat, atq; hilari fertur circundata cœtu;
Aligeri exultant lætum pæana canentes.
O ſalue Regina Deûm, ſalue inclyta Virgo,
Quam mille haud fruſtrà cecinere oracula vatum.
Quæ ſola antiquam potuiſti abſtergere labem

Com-

Contractam veterum culpa, vitioq; parentum.
Tu generi humano cæleſtia templa recludis,
Mentibus infundens ſolatrix gaudia noſtris.
Talibus hi liquidas mulcent concentibus auras.
Inſolito aerei ſtupuerunt carmine montes,
Tardaruntq; ſuos ingentia flumina curſus,
Garrula & in curuis reſponſat vallibus Echo;
Atq; adeò immanis pallentia regna tyranni,
Et triſtes nigri ſedes penetrarat Auerni
Dulce melos. leni gaudet Proſerpina cantu,
Tartaraq;, & ſæuo ſemper metuenda flagello
Tiſyphone afflictos vocat ad ſua gaudia manes,
Inuidia quamuis etiam ſtimulante dolerent.
Non aliter, ſpirat, cùm iam leuis aura Fauoni,
Et varios tellus ſubmittit dedala flores,
Mæandri ad ripas niuei meditantur olores,
Certatim inſolito gaudentes carmina cantu
Non audita prius; mirantur carmina Nymphæ.
Virginis interea diuinum corpus amici
Fletibus, & crebris ſingultibus indulgentes
Marmoreo condunt tumulo, violaſq;, roſaſq;,
Et caltham ſparſere, & viuaces amaranthos,
Liliaq;, & narciſſum, & amantes mæſta hyacinthos,
Et nitido tonſos tumulo impoſuere capillos;
Iamq; cateruatim peruentum ad ſydera cæli;
Tunc verò ingeminant plauſus, & carmina dicunt
Aligeri, instructaq; acies per inane volantes

Ordi-

Ordinibus miris belli ſimulacra ciebant;
En Tibi tota vacat ſtellis ornata coruſcis
Regia, confeſtimq; ſuos liquere penates
Cœlicolæ, vel quos peplo Tithonia coniux
Inſignis croceo, vel quos videt Heſperus ardens:
Vndiq; viſendi ſtudio glomerata deorum
Agmina concurrunt, atq; vna voce ſalutant
Reginam ſuperûm illuſtrem, matremq; Tonantis.
Fatidici mille occurrunt longo ordine vates,
Fœlices animæ, quæ cœli agitante calore
Dixere arguto non intellecta Lycæo;
Quæq; leues nugas, & ſomnia vana vocabat
Porticus, helleboro gaudenſq; Academia multo.
Ibant æquati numero, verſuſq; canebant,
Quos ſacro afflati dictarunt numine quondam.
Hic inter primos clariſſima numina mundi
Virginis ornabant pompam Sponſuſq;, Paterq;:
Mox incedebant, qui prodiga corpora vitæ
Sponte ſua voluere olim obiectare periclis
Nomine pro CHRISTI*, pro relligione piorum,*
Pro meritis varia legio inſignita corona.
Inſequitur nimbus, quorum ſublimia tecta
Templorum, atq; acri reſonarunt pulpita cantu;
Quiq; indixerunt Stygio ſera bella tyranno.
Pone ſequebantur præcincti veſtibus albis,
Nullum vbi conſpiceres (dictu mirabile) nodum,
Aedibus in ſacris, qui triſtia crimina quondam

Audi

Audire, & miſeris veniam indulgere ſolebant.
Parte alia intactæ choreas agitare puellæ,
Et rara pulchrum ſpecie decorare triumphum
Cepere, & leni modulari carmina voce,
Carmina mendaci non antè audita Dianæ.
Proximus his, modico ſed proximus interuallo,
Conſequitur matrum cælo gratiſſimus ordo,
Qui connubia læta, ac fælices hymenæos
Intrepidus rupto violauit fœdere nunquam;
Ducebat ſed læta choros, niueamq; cohortem
Longè Anna inter alias fortunatiſſima mater,
Et quæ pellitum peperit matrona Ioannem;
Quas inter plaudens niueis exercitus alis
Cantibus, & varijs mulcebant ſydera chordis;
Atria percurrit nitidi ſymphonia cæli;
Qua permulſi axes vix ad ſua munera tandem
Reſpiciunt, gaudentq; ſono meliore deorum;
Deſerit ecce celer tardus modò plauſtra Bootes,
Et capitur numeris, & ſe quoq; ſedulus infert
Plaudentum choreæ diuûm, cuneoq; canentum.
Addit ſe ſocium properè, & comitatur ouantes
Erigone luctus, cædiſq; oblita paternæ.
Ventum erat ad ſummi ſed iam ſolia aurea regis,
Qui ſtabili nutu dat cuncta elementa moueri,
Tum Pater omnipotens his vocibus ora reſoluit.
Virgo decus cæli, luna præſtantior ipſa,
Quæ ſola humanum potuiſti fœmina cælo

Con-

Google

Conciliare genus, labem & delere vetuſtam;
Gloria magna quidem per Te mortalibus ægris
Parta eſt; immenſo cape præmia digna labore;
Iam Regina poli non auerſata precantes,
Notaq; depoſitis tandem ſuccurere diſces;
Certatim Tibi mortales altaria ponent,
Et thura, & coſtum ſpargent, Arabumq; liquores.
Dixerat, & ſumma Reginam in ſede locauit.
Illa genu inclinans oculos demiſſa modeſtos
Tergeminum venerans, atq; vnum numen adorat,
Et fœlix Virgo ſedet, æternùmq; ſedebit,
Regales redimita ſinus fulgentibus aſtris.
Mentibus ergò volens Regina illabere noſtris,
Atq; adeò hærentes animorum diſcute ſordes,
Vt purgati alacres inhient cœleſtia regna,
Atq; arcto motus pugnantes carcere frena,
Illidens ſaxo Circææ pocula menſæ.
Tu Dea, Tu noſtris ſuccurre laboribus, & iam
Fluctibus Oceani iactatos eripe ſæuis;
Si ciſtam Cereris diſiecimus, & Tua latè
Aurea marmoreis fulgent præſepia templis;
Si Tua poſthabitis Dictymæ cingula zonis
Montiuagæ veneramur, opemq; puerpera triſtis
Sæpè Tuam petit, & cultricis montis Ithoni
Ingenuas artes, & dignas virgine telas
Si non prætulimus Tibi, nec ſacris calathiſcis
Ante pedes dominæ ſolito qui more iacebant;

Si

Si Charites Veneris comites, Cybelemq; deorum
Expulimus matrem, & toto interdiximus orbe;
Quæq; olim Golgos, necnon Amathunta colebat,
Conſternatam animo exturbauimus inſultantes;
Aſpice nos duros hominum miſerata labores.
Da pacem Dea, da quoq; candida tempora nobis,
Veris opes, æſtatis opes, & dulcia vina,
Autumni fœtus, hyemis quoq; dona ſerena;
Namq; potes; curui ſpatioſa volumina cœli,
Aſtrorumq; chorus, necnon Latonia luna,
Quemq; per obliquum celeres agitare quadrigas,
Aſtrorum dominum, moderatoremq; chorea
Dixerunt limbum: parent Tibi regia Virgo,
Votorumq; minæ, & tenebrarum pallida regna.
O ſalue Regina deûm, ſalue inclyta Virgo,
Virgo pudicitiæ columen, pulchrumq; ſacellum,
Aetherei ſponſa, & genitrix, & nata Tonantis
Aſpice nos, Italiſq; Tuis pede, Diua, ſecundo,
Romanoq; Patri, cariſq; nepotibus adſis,
Atq; hoſtile iugum Roma à ceruicibus arce.

FINIS.

SS 346349